

Spreektekst GroenLinks bij het voorjaarsdebat

- ten behoeve van de pers - uitgesproken tekst is leidend -

Voorzitter,

In 2018 wordt met de verzelfstandiging van WIJ Groningen de volgende stap gezet in het proces van transitie van de maatschappelijke opvang en de jeugdzorg die in 2015 begon met de decentralisatie in het sociale domein. Met bezuinigingen die er niet om logen en die nog altijd zwaar drukken op de budgetten is begonnen met een wijksgewijze aanpak in WIJteams, met meer maatwerk, specialismen samen onder één dak en naar de 'één, plan één regisseur'-gedachte met de verschuiving naar het voorliggende veld en de inzet op preventie.

De vorming van de WIJ-teams en de veranderingen en bezuinigingen hebben heel veel gevraagd van de medewerkers in die teams. De meeste WIJ-teams zijn nog niet eens twee jaar in functie. Terwijl het werk gewoon doorging moest de nieuwe werkwijze nader uitgewerkt worden en ten uitvoer gebracht worden. Dat proces is natuurlijk nog niet klaar, en intussen ontwaart mijn fractie al wel een aantal thema's die de komende tijd nadrukkelijk op de agenda zullen komen. We noemen er een tweetal: de spanning tussen specialistisch en generalistisch werk en de druk die op de preventie kan komen te staan.

De nieuwe werkwijze in de WIJ-teams vroeg van specialisten op een deelgebied meer generalistisch te gaan werken, waardoor mensen met complexere problemen niet met zeg 10 verschillende hulpverleners te maken zouden krijgen. We zien dat nu mogelijk de discussie ontstaat of op deelterreinen toch meer specialistische hulp nodig blijft. Een voorbeeld is de situatie rondom huiselijk geweld en kindermishandeling. In de oude situatie kwamen bij meldingen van huiselijk geweld waarbij kinderen betrokken waren in de regel aparte hulpverleners in actie voor het slachtoffer, de dader en iemand die zich op de kinderen richtte. Sinds de vorming van de WIJ-teams is dat niet altijd meer het geval en zijn er pas bij het traject van huisverboden kindhulpverleners standaard betrokken. Eerder bij de commissie Financiën en Veiligheid bespraken we de stijging van het aantal meldingen kindermishandeling en de daling van het aantal huisverboden en zegde de burgemeester toe dat er onderzoek gedaan zou worden naar het mogelijke verband tussen die twee cijfers. Mijn fractie is daar blij mee, maar vraag zich af of misschien niet nog meer specialistische aandacht nodig is voor de situatie van kinderen in gevallen van vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling, of in elk geval meer kennis van kindhulpverlening en oog voor het kind in dergelijke situaties. Mijn fractie wil graag van het college horen hoe er voldoende oog en zorg gewaarborgd blijft voor kinderen in dergelijke situaties. Graag een reactie.

Als het gaat om preventie is mijn fractie blij dat het college in de voorjaarsbrief schrijft dat het wil blijven investeren in preventie. Blij, omdat het risico bestaat dat bij de nog altijd krappe budgetten daar het eerst naar gekeken wordt als bezuinigingsoptie. Als we

bijvoorbeeld de slag willen maken om minder jeugd in relatief zware zorg te hebben, is het essentieel te investeren in preventie, om problemen met een jongere eerder op het spoor te zijn en die eerder te kunnen helpen voordat de problematiek zwaarder wordt. *Daarom dienden wij de motie van D66 hierover mede in.*

Groningen is een sociale stad. Een stad waar naar mensen wordt omgekeken en waar de menselijke maat centraal staat. Een anekdote illustreert dat. Ik ontmoette na lange tijd een oude bekende, die tot voor kort in een gemeente in het zuiden van het land woonde. Tijdens de crisis raakte hij zijn baan kwijt, kwam in scheiding met zijn vrouw terecht en hij kon zijn huis niet verkopen dat onder water stond. Hij kwam uiteindelijk in de schuldhulpverlening terecht. Hij besloot terug naar Groningen te verhuizen, om dicht bij zijn familie te zijn, en zag toen hoe verschillend gemeentes om gaan met cliënten. Zo kreeg hij in de andere gemeente verplicht budgetbeheer opgelegd, in Groningen kreeg hij het vertrouwen dat hij dat prima zelf kon regelen. Logisch ook. Hij was immers niet in de schuldhulp terecht gekomen omdat hij niet met geld om kon gaan. Ook kwam hij in aanmerking voor parttime ondernemen in de bijstand, waardoor hij zich verder kon bekwamen en zich verder ontwikkelen. Binnenkort loopt zijn schuldhulptraject af en kan hij met zelfvertrouwen en met vertrouwen van de gemeente verder met zijn leven. Het is essentieel dat de gemeente maatwerk levert, oog heeft voor de menselijke kant en mensen vooruit helpt in hun leven. Dat gebeurt in Groningen bijvoorbeeld met sterk armoedebeleid, menselijke maat en oplossingsgerichtheid bij schuldhulpverlening en het aan mensen bieden van kansen zoals het parttime ondernemen in de bijstand. Heel blij is mijn fractie dan ook dat nu ook de volgende stap kan worden gezet. Na jaren van overleg en grote inspanning kan Groningen beginnen met de experimenten in de bijstand. Groningen loopt daarin voorop in Nederland en het was dan ook niet voor niks dat de staatssecretaris de beschikking voor de experimenten in de vier eerste steden hier in dit stadhuis ondertekende.

Voorzitter, duurzaamheid is een uitgangspunt in al het gemeentelijk beleid. Dat betekent dat bij iedere stap die gezet wordt een integrale afweging gemaakt moet worden tussen het belang van de mens, de planeet en de economie. Mijn fractie is tevreden met de inzet die gepleegd is om dit verder te borgen in de gehele gemeentelijke organisatie. Dat wierp z'n vruchten al af in projecten als Reframe en Healthy Ageing en we vragen het college op die weg verder te gaan.

Mijn fractie is blij met de blijvende inzet op het gebied van de energietransitie. Het is belangrijk om de klimaatdoelen van Parijs te halen en onze doelstelling om Groningen in 2035 energieneutraal te krijgen strookt daarmee. Ook is het noodzakelijk in verband met de schade en onzekerheid door de gaswinning en de daaraan gepaard gaande aardbevingen om versneld van het gas af te gaan. De plannen om per wijk oplossingen te zoeken voor een alternatieve bron van energie zien er goed uit. Een blijvende inzet op energiebesparing, bijvoorbeeld via Groningen woont Slim is belangrijk. Blij is mijn fractie met de vorderingen op het gebied van de routekaart samen met een groeiende groep partners. De verlegging naar aandacht voor waterstof als drager van de energietransitie en de ambitie om samen met de provincie voor de rest van Nederland de groene

energieleverancier te worden is ambitieus. Hopelijk mogen we voor die inzet ook steun verwachten van de rijksoverheid.

Voorzitter, lof voor het streven om nog meer van Groningen die gezonde stad te maken waar voor alle bewoners ruimte is voor gezonder leven en het maken van gezonde keuzes. Meer lopen en fietsen, minder roken, gezonde voeding, meer groen en ruimte voor rust, verblijven en sporten in de openbare ruimte. Bij een gezonde stad horen ook behoud en verbeteren van onze gezonde lucht en het bevorderen van verkeersveiligheid. Een gezonde stad is ook een duurzame stad met oog voor het behoud en de versterking van groen, ecologie en natuurwaarden. Daarom vraagt mijn fractie om een betere inventarisatie en openbaar beschikbare informatie over die natuurwaarden. Veel is bekend bij de gemeente, maar ziet het college ook ruimte om meer en betere informatie daarover beschikbaar te stellen? Met name ook om te voorkomen dat pas in een laat stadium duidelijk wordt waarmee bijvoorbeeld nieuwe bouwplannen rekening moeten houden met voorwaarden in de natuur en faunawet, of waar knelpunten ontstaan met de stedelijke ecologische structuur. *Mijn fractie dient daarover een motie in.*

Mijn fractie heeft lof voor het met elkaar in verband brengen van healthy ageing, gezondheidsbeleid, gezonde leefomgeving in met name de openbare ruimte en van klimaatadaptatie. Een groene stad, die ruimte biedt voor gezond bewegen en die klaar is voor de gevolgen van de klimaatverandering is een gezonde stad.

Voorzitter, er zijn duidelijke signalen dat het autoverkeer in de stad toeneemt. Dat hangt samen met de aantrekkende economie en het is ook te merken in de parkeergarages en aan de toenemende drukte in en rondom het centrum. We zijn blij dat dit jaar nog een nieuw gemeentelijk verkeersmodel wordt gemaakt waardoor we meer zicht krijgen in dit vraagstuk. Een belangrijke toename lijkt er ook te zijn van vrachtwagens in en rondom het centrum. Precies op de plek waar we met de binnenstadsvisie sterk inzetten op een toegankelijke stad voor voetgangers en fietsers lijken er meer en vooral ook grotere vrachtwagens te rijden. Niet zelden bakbeesten die per adres relatief kleine pakketjes uitladen, op tijdstippen waarop de venstertijden niet gelden. In de rekeningcommissie spraken we hier al over en het college heeft inmiddels nadere informatie toegezegd voor het najaar, maar mijn fractie begint wel wat ongeduldig te worden. In 2012 organiseerde de gemeenteraad al een expertmeeting, in 2014 tekenden we de greendeal zero emission stadslogistiek en in 2016 werden de venstertijden en -zones aangepast, maar tot duidelijke vooruitgang heeft het nog niet geleid. Mijn fractie overwoog een motie, maar aangezien het college al een brief heeft toegezegd zien we daar vanaf. Wel zouden we graag bij die beschrijving van de stand van zaken rond stadsdistributie, meer inzicht krijgen hoe de doelstelling van een emissieloze stadsdistributie in 2025 binnen handbereik blijft, op welke manier er voor gezorgd kan worden dat er minder en/of kleinere vrachtwagens door de binnenstad zullen komen te rijden en op welke inventieve manieren er gezocht kan worden naar oplossingen, zoals bij voorbeeld kleinschalige distributie op straatniveau, met bakfietsen en gezamenlijke opslagvoorzieningen. Tot slot vraagt mijn fractie ook aandacht voor de toenemende drukte met vrachtverkeer op toevoerwegen naar

de binnenstad, zoals bijvoorbeeld de Nieuwe Ebbingestraat. Is college bereid deze punten mee te nemen in de toegezegde informatie zodat de raad in het najaar een goed debat kan voeren over stadsdistributie?

Voorzitter, ik rond af. Gelukkig had de meicirculaire een positieve aanpassing van het financiële meerjarenbeeld in petto. Daardoor kunnen de knelpunten die het college ziet nog enigszins gedempt worden, hoewel inmiddels dat meerjarenbeeld helaas al weer bijgesteld is door de financiële gevolgen van de nieuwe CAO gemeenten. Het college geeft een realistische schets van de wijze waarop gewerkt gaat worden aan de begroting. Er wordt gezocht naar een goede balans tussen de onontkoombare korte termijn knelpunten en de gewenste investeringen in de stedelijke opgaven voor de middellange termijn. Mijn fractie wenst het college een septembercirculaire met het zelfde effect als de meicirculaire. Mocht dat niet voldoende zijn dat beschrijft het college een groot aantal mogelijke richtingen voor aanvullende bezuinigingen waar eventueel toe overgegaan moet worden. Dat zullen geen makkelijke keuzes zijn. De voor deze raadsperiode geformuleerde uitgangspunten rondom weerstandsvermogen en tarieven zijn bekend, maar de ambities en doelstellingen zijn voor mijn fractie minstens belangrijk. Uiteindelijk zal dus een afweging gemaakt moeten worden tussen alle ambities en knelpunten.

Benni Leemhuis, fractievoorzitter GroenLinks, 19 juli 2017